

“Size resimdeki gerçeği borçluyum.”

Paul Cézanne (1839 - 1906)

Paul Cézanne 19 Ocak 1839'da Aix-en-Provence'da, daha sonra banker olan zengin bir şapka tüccarı Louis-Auguste Cézanne'in oğlu olarak doğar. 1858'de Paul klasik bir öğrenim gördüğü ve Emile Zola ile uzun süreli arkadaşlıklarının başladığı College Bourbon'dan mezun olur. Okuldayken, belediye müzesine bağlı olan Ecole des Beaux Arts'da derslere devam eder. Babasının arzusuna uyararak 1859'dan 1861 başlarına kadar Aix Üniversitesi'nde hukuk okur.

Cézanne'in babasının kendisine profesyonel ressam olması için izin vermemesinin etkisiyle resim ile parasal bir başarı kazanacağını ispat etme arzusu kendisi için büyük önem taşımaktadır ve bu arzusu babasının 1886'daki ölümüne kadar gerçekleşmez. Hala resmi olarak tanınmayı bekleyen Cézanne her yıl resimlerini bu alıılmamış ve şaşırtıcı çalışmalarının reddedileceğini bile bile Salon'a gönderir. Cézanne sonunda 1861'de babasından Paris'e gidip sanat eğitimi almak için izin alır. Academie Suisse'de çalışarak orada onun için “Akıl danışılacak adam, Tanrı gibi biri” olan Pissaro ile tanışır.

Paris'in içinde ve çevresinde yirmi yıl kadar sürekli olarak çalışır. Fakat hiçbir zaman Van Gogh'un ondan daha fazla derinden sevmediği “Provence'in Güneşi”nden uzun zaman ayrı kalmaz. Kendi kendini eğitmeyi Louvre'da ve Trocadero'da çalışarak ve eserleri kopya ederek sürdürür. 1863'te

tarihsel Salon des Refuses'de eserlerini sergiler. Monet, Renoir ve diğer genç isyancı sanatçılarla arkadaşlık kurarak onlar gibi Manet'ye saygı duyar ve Empresyonizm'in kuruluş yıllarında avant-garde'in bir üyesi olur. 1869'da Hortense Fiquet ile tanışır. Her zaman büyük bir sevgi duyduğu oğlu Paul 1872'de doğar.

1872 ve 1882 yılları arasında sürekli olarak kendisinden pek çok şey öğrendiği ve müşterek pek çok şeyi olan Empresyonist Pissarro ile birlikte Auvers'de ve Pontoise'de kalır. 1874'te ilk Empresyonistler'in sergisinde yer alan üç resmi ile acı bir biçimde alay edilir. Bununla birlikte çalışma arkadaşları ve birkaç uzağı gören amatör tarafından çok beğenilmektedir. 1877'de Cézanne, Empresyonistlerle son kez eserlerini sergiler. Bunun nedeni büyük olasılıkla ısrarlı olumsuz eleştirilerin ve çoğunluğun eserlerini beğenmemesinin verdiği acı ve hüzdür. Sanatı kendisine Aix'de inzivaya çekilen deli adam gözüyle bakan halk tarafından pek az görülür. 1882'den sonra Cézanne, Paris'te çok az ve çok kısa sürelerde bulunmuşsa da bütün yaşantısı boyunca oraya arkadaşlarını görmeye, portreler yapmaya ve Louvre'da çalışmaya gider. Cézanne 1902'de dağlara bakan atölyesini Chemin des Lauvres'da açar.

Pere Tanguy'un sanat dükkânında bilinçli eleştirmenlerin ve koleksiyoncuların gördüklerinin dışında 1877'den 1895'e kadar toplum için açtığı sergiler çok azdır. Bununla birlikte 1886'da

Zola'nın "L'Oeuvre" adlı romanı ile birlikte tekrar toplumun ilgisini görür fakat bu suistimalden dolayı çok acı çeker. Çünkü romanın kahramanı, intihara sürüklenen başarısız ressamı Cézanne kişiliği verilmiştir. Zola ile ayrılışında bu roman önemli rol oynar.

Cézanne'in arkadaşlıkları huysuz ve güç karakteri nedeniyle az sürmüştür. Çok sinirli bir yapıya sahiptir. Yaşlı ve hasta olmasına karşın hiç durmadan çalışmalarını sürdürür. 15 Ekim 1906'da resim yaparken yere yığılır ve evine götürülür; ancak ertesi sabah yine işinin başındadır. Paul Cézanne, 22 Ekim 1906'da ölür.

Médan Şatosu (c. 1880)

Tuval üzerine yağlı boya 23 1/4 in. x 28 3/8 in.
Glasgow Sanat Galerisi ve Müzesi (Burrell Koleksiyonu)

1880'lerin başlarında Cézanne, delikanlılık arkadaşı Zola'nın satın aldığı, büyüttüğü; lüks sanat

eserleri ve edebiyat dünyasının tanınmış kişileriyle doldurduğu Paris yakınlarında, Seine kenarında bulunan Medan'daki eve birkaç kez gider. Bu manzarayı Zola'nın teknesinden çizer. Medan Şatosu Cézanne'in klasik dönemine aittir. Burada kendi mimari yapı kavramını; parlak renkleri Empresyonist'lere özgü kullanışıyla, yumuşak biçimleriyle ve kırık fırça darbeleriyle birleştirmiştir. Cézanne bir resmin kesinlikle iki boyutlu özelliğini muhafaza etmesi gerektiğini savunmaktadır. Çizgisel becerilerin ve boşluk perspektifinin derinlik yarattığı kanısında değildir. Burada doğayı beş statik yatay banttıan oluşan bir resim yapmak için uyarlamıştır. Gökyüzü, ağaçlar, geometrik tanımlı evler, nehir kenarı ve su, ağaçların yükseldiği geriye doğru açılan serin mavi gökyüzü, öndeki sıcak turuncu nehir kenarının arkasında kalmaktadır. Aynı zamanda bu bantlar düzeyde döküm etkisi veren kısa fırça darbeleriyle bir araya getirilmişlerdir.

Kırmızı Giysili Madam Cézanne (1890 -1895)

Tuval üzerine yağlıboya 34 3/4 in. x 27 1/2 in.
Museu de Arte, São Paulo

Cézanne, metresi ve eşi Hortanse'ın kırktan fazla portresini çizer. Hortanse, Cézanne'in sanatını anlamayan canlı, yüzeysel ve alelade bir burjuvadır. Cézanne "sanatın amacı insan yüzüdür" demesine rağmen bu portrede diğer resimlerinde olduğu gibi modelinin kişiliği ile çok az ilgilenip konusunu soğuk bir bağlılıkla ele almıştır. Ressamın duygularını da yansıtmamakta sadece boşluktaki bir figür olarak kalmaktadır.

Tespimli Yaşlı Kadın (c. 1895 - 96)

Tuval üzerine yağlıboya 31 7/8 in. x 25 3/4 in.
National Gallery, Londra

Cézanne bu portreye başarısız gözüyle bakmıştır;

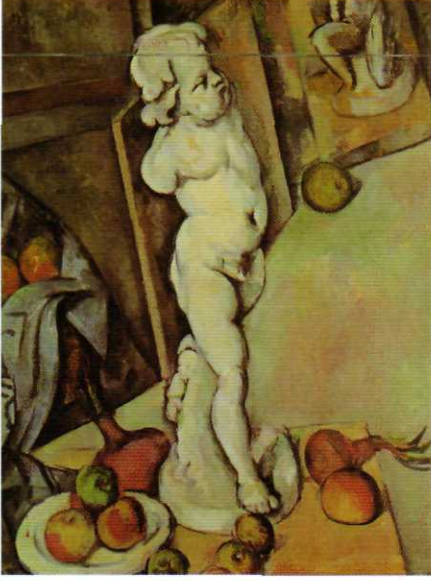
bunun nedeni belki de eğilmiş figürün sol omzunu istediği gibi çizememesinden kaynaklanmaktadır. Yapısal olarak yaşlı kadının vücudu iyi tasvir edilmemiştir, karanlık omuzları arka plandan ancak ayrılabilir. Fakat farbalı başlığı çok dikkatle boyanmıştır. Teslim olmuş gibi eğilen baş ve tespihi tutan kıvrık elleri, kuvvetli anlatımcı fırça darbeleri ve koyu renklerle el alınarak Cézanne'in bir yaşlı kadının yaşını ve sakatlığını sabırla kabul edişini sempatik bir anlayışla yansıttığını göstermiştir.

Alçı Cupid ile Hareketsiz Yaşam (c. 1895)

Pano üzerine kaplı kağıt, üzerine yağlıboya 27 1/2 in. x 22 1/2 in.

Courtauld Institute Galleries, Londra

Elmalar ve filizlenen soğanlarla çevrilen Cupid yaşamı simgelemektedir. Eleştirilen adam kısmen solda görülmekte, yaşamı her zaman gölgeleyen ölümü temsil etmektedir. Simgeselliğinden daha

ve sofa örtüsünün gölgeli kıvrımlarında belirginleştirir. Elmalar ve portakallar Cézanne'in renk aracılığı ile forma yenilikçi bir şekil verirken iyi örnekler oluşturmaktadır. Geleneksel chiaroscuro yöntemiyle bir tek esasa ve anlatımcı renk üzerinde ışık ve gölgelendirmeleri kullanırken, cismi açı ve renk bakımından her biri yanındakinden biraz değişik küçük düzlükler ve renk basamakları oluşturmaktadır. Dünyanın dönüşünün kendi dış çizgisini oluşturduğu karanlık dış kenarlardan başlayarak gösterişli orta noktasının izleyiciye en yakın olduğu daha açık ve parlak tonlara doğru hareket eder. Bu son meyvelerinde daha az saf renk lekeleri kullanan Cézanne gözlemci gerçekçiliği ile temel alışımını kaybetmeden tasvir-den soyutlamaya kadar yolunda ilerler.

da önemli olan Cupid'in formu ve resimsel kompozisyondaki görevidir. Figürün kıvrımlarını beğenen Cézanne, onları meyvelerin yuvarlaklığında da tekrarlar ve arka plandaki tuvalerin dikdörtgenlerine karşı yerleştirir. Kompozisyondaki merkezi unsur olan Cupid kuvvetli bir dikey aks çizer, üstten bakılacakmış gibi biraz döndürülmüş, yukarı doğru kaldırılmıştır.

Elmalar ve Portakallar (1895 - 1900)

Tuval üzerine yağlıboya 29 1/8 in. x 36 5/8 in.

Louvre, Paris

Cézanne'in son eserlerinde bir anlatım yoğunluğu ve desen karmaşıklığı vardır. Burada kompozisyonun unsurlarını dikkatle bir araya getirerek basit, renkli meyve şekillerini beyaz tabakların içinde

